

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Mvndvs Et Mvndi Partes, Divinæ Bonitatis Ac Ivstitiæ
Præcones**

Stengel, Georg

Ingolstadt, 1645

§. 11. Aues ad cantum & sermonem instructæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52365)

Quid nota testimonijs fulcio? Clamant
 oscines in caueis, aues altilis in corribus,
 toti chori in auarijs, capi, vinci, domari
omnem naturam volucrum posse. Ardea,
 Diomedæa auis, tam altè non volat; nec
 aquila tam longè prospicit à folio Iouis;
 nec trochilus tam velociter currit per lit-
 tora; nec tam citò se in aquis condit vri-
 natrix; nec tam cautè diem vitat vlula;
 nec tam forti se vngula defendit struthio-
 camelus, Africus, vel Æthiopicus, quin hu-
 mana industria manuque capiatur, teste-
 Ouid. l. 1. tūrque, *Sanctius his animal, mentisq; capa-*
 Metam. *cuis alta, & quod dominari in cætera possit,*
 hominem esse.

§. XI.

Aues ad cantum & sermonem instructæ.
 Capi parum est, etiam blandiri, discunt, vt
 passer Catulli, & Stellæ columba; quin &
 artes docentur; neque ad cantum modò
 iuxta Musicæ leges temperandum, frin-
 gilla, chloris, carduelis, luscinia, passer-
 Canarinus, & aliæ id genus aues; sed etiã
 sturnus, pica, cornicula, coruus, psittacus
 ad ipsa verba humana, sermonemq; æmu-
 landum instruuntur. Agrippina Claudij
 Cæsaris coniux turdum habuit, quæ si au-
 disset

vidisses loquentem, & non vidisses, hominem
putavisses. Fuit coruus Romę, qui sermoni
assuefactus, omnibus maturinis, in Rostra
& forum devolās, Tiberium, Germani-
cum & Drusum Cæsares nominatim, mox
transeuntem pop. Rom. salutabat. Saty-
ricum audiamus.

Quis expeditur psittaco suum χαίρο;

Picāsque docuit nostra verba conari?

Magister artis ingeniq; largitor

Venter negatas artifex sequi voces.

Perfusus
in pro-
logo.

Delicatè autem hanc sermonis æmulam, his
verbis descriptam dat Floridorum author.

Apul. id
Florid.

*Psittacus India avis est, guttur illi minimo mi-
nus quam columbarum, sed nec color ut colum-
barum. non enim lacteus ille, vel lividus, ve-
strimque subluteus, aut sparsus est: sed color psit-
taco viridis, & intimis plumulis, & extimis
palmatis; nisi quod sola cervice distinguitur.*

*Enimvero cervicula eius circulo minio, velut
aurea torqui, pari fulgoris circumactis cingi-
tur, & coronatur. Rostris prima duritia, cum
in petram quampiam cōcitus altissimo volatu
precipitat, rostro se velut anchorā, excipit. Sed
& capitis eadem duritia, qua rostri. Cūm ser-
monem nostrum cogitat emulari, ferrea cla-
vicula caput rauditur, imperium magistri, ut*

Bb 8

per-

persentiscat, hac ferula discenti est. Discit autē
 statim pullus, usq; ad duos atatis sua annos; dū
 facile os, uti conformetur, cum tenera lingua,
 uti connibretur. Senex autem captus, & indo-
 cilis est, & obliuiosus. verū ad disciplinam hu-
 mani sermonis facilius est psittacus, glante qui
 vescitur: & cuius in pedibus, ut hominis, quinque
 digituli numerantur. non enim omnibus psitta-
 cis id insigne, sed illud omnibus proprium. quō
 eis lingua latior, quam ceteris auibus, eō fa-
 cilius verba hominum articulantur, patentiore
 plectro & palato. Id verō, quod didicit, ita simi-
 liter nobis canit, vel potius eloquitur, ut, vocem
 si audias hominem putes: nam quidem si vi-
 deas; idem conari, non eloqui. Verū enim-
 uerō & coruus & psittacus nihil aliud, quam
 quod didicerunt, pronuntiant. Si conuicia de-
 cueris, conuiciabitur: diebus ac noctibus perstre-
 pens maledictis. hoc illi carmen est, hanc pueri
 cantionē. Ubi omnia que didicit maledicta per-
 censuit, denuo repetit eandem cantilenam. Si
 carere conuicio velis; lingua excidenda est, ant
 quamprimū in sylvas suas remittendus. Vi-
 di, audiuique psittacum meliora doctum.
 Nam disertissimē canebat: Sancta Maria,
 ora pro nobis. De altero audiui, qui, in Hi-
 spania, cū à miluo de fenestra raperetur
 ia

in sublime, doctus dudum à nautis S. Thomam Christi & Indiæ Apostolum laudare, intra raptoris vngues, canēs: *Sancte Thoma, ora pro nobis*; illico dimissus, inspectante populo, ostendit, quantum profit hominibus inuocatio Sanctorum, quando vel volueribus vtile fuit, Diuos implorauisse.

§. XII.

Bestiarum ad venatum, ad litteras deferendas, ad concordiam, mirabilis disciplina.

Ne autem in voce sola existimemus auium consistere disciplinam, etiam ad venatum instituuntur. Hinc falconum, accipitrum, miluorum schola, & aucupiū, occupatio & voluptas magnatum. Hinc volumen iustum extat, de auium aucupio Friderici II. Imperatoris, & Albert. M. de falconibus, Asturibus, accipitribus. Hinc & illud:

Prado fuit volucrum, famulus nunc Martial. lib. 14.

aucupis: idem

Decipit, & captas non sibi mœret ep. 216.

aves.

Nec venatores tantum agunt aues; sed & tabelliones. Cecinna Volaterranus, equestris ordinis, comprehensas hirundines victoriæ nuncias amicis mittebat, cum lit-

Bb 3 teris,